

การพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์
และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

THE DEVELOPMENT OF INTEGRATED LEARNING USING LOCAL RESOURCES
BASED ON COMMUNITY HISTORY AND CULTURE FOR STUDENTS OF WAT KET
KARAM MUNICIPAL SCHOOL, MUEANG CHIANG MAI DISTRICT,
CHIANG MAI PROVINCE

ณัฐธยาน์ สนิ่นัด Natthaya Saninat

สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ Chiang Mai City Municipality, Thailand

Corresponding Author E-mail: ting.nat13@gmail.com

Article Received: June 24, 2025. Revised: December 26, 2025. Accepted: December 28, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอการพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้ใช้การเลือกแบบเจาะจง คือ 1) ครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม จำนวน 15 คน 2) นักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 120 คน รวมทั้งหมด 135 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ 2) แบบประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ และ 3) เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการามและชุมชนวัดเกตการามโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม พบว่า (1) องค์กรความรู้การเรียนรู้แบบบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน และการวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (2) โรงเรียนเทศบาลวัดเกตการามมีแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนสถาน 4 แห่ง แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรมด้านอาหาร พิพิธภัณฑวัดเกตการาม 2) รูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย (1) การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร (2) การวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น (3) การกำหนดรูปแบบและวิธีการบูรณาการ เลือกรูปแบบการบูรณาการที่เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และความเหมาะสมกับผู้เรียน รูปแบบการบูรณาการมี 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบสอดแทรก รูปแบบคู่ขนาน รูปแบบสหวิทยาการ รูปแบบโครงการ (4) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ (5) การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (6) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ (7) การประเมินผลการเรียนรู้ และ 3) ผลการทดลองใช้การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

เป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน พบว่า (1) ครูผู้เข้ารับการอบรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80 ครบทุกคน (2) ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานระดับดีมาก (3) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ครูซึ่งได้รับการฝึกอบรมพัฒนาขึ้น มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 97.50 อยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบบูรณาการ, แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น, ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมชุมชน, โรงเรียน

Abstract

This research article aims to propose the development of integrated learning using local learning resources as a base, based on the history and culture of the community, for students of Wat Ketkaram Municipal School, Muang Chiang Mai District, Chiang Mai Province. The population and sample were selected using a purposive sampling method, consisting of: 1) 15 teachers from Wat Ketkaram Municipal School; and 2) 120 students from Wat Ketkaram Municipal School, grades 1-6, totaling 135 students. The research instruments used were: 1) a knowledge and understanding test; 2) a learning unit quality assessment form; and 3) a student achievement test. The statistics used for data analysis were mean, percentage mean, and standard deviation.

The research results found that: 1) Basic information of Wat Ketkaram Municipal School and Wat Ketkaram community, using local learning resources as a base, based on the history and culture of the community, for students of Wat Ketkaram Municipal School, revealed that (1) knowledge of integrated learning using local learning resources, learning unit design, integrated learning unit design using local learning resources as a base, and the organization of integrated learning unit activities using local learning resources as a base. and measurement and evaluation in integrated learning management (2) Wat Ketkaram Municipal School has important local learning resources, namely learning resources about 4 religious sites, learning resources about traditions and culture, clothing culture, food culture, Wat Ketkaram Museum. 2) Integrated learning model using local learning resources as a base based on history and community culture for students of Wat Ketkaram Municipal School, Muang Chiang Mai District, Chiang Mai Province, consists of (1) curriculum analysis study (2) analysis of local learning resources (3) determination of the model and methods of integration, selecting an integration model that is appropriate to the learning goals, local learning resources and appropriate to the learners. There are 4 models of integration: the integrated model, the parallel model, the interdisciplinary model. The project format (4) design of integrated learning units (5) design of integrated learning management plans (6) implementation of learning management (7) evaluation of learning outcomes. 3) The results of the experimental use of

integrated learning using local learning resources as a base, based on the history and culture of the community revealed that: (1) All teachers demonstrated a comprehensive understanding of the integrated learning process, with 100% of them surpassing the 80% evaluation; (2) The trained teachers exhibited a high level of proficiency in developing integrated learning units based on local resources, with their performance rated at a very good level. (3) Regarding student outcomes, 117 students achieved a high level of academic performance, achieved the established evaluation criteria for the developed integrated learning units.

Keywords: Integrated Learning, Local Learning Resources, Community History and Culture, School

บทนำ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคน โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต ครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้เกิดทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษ ที่ 21 การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมปัจจุบันและเตรียมคนให้พร้อมรองรับยุคใหม่ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสาระวิชาหลัก และทักษะ ให้มีคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 ตามบริบทของสถานศึกษาและสามารถนำแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ที่มีอยู่ในชุมชน มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง

นับแต่อดีตประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชากรหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์อันรวมถึง กลุ่มผู้ใช้แรงงาน จากอดีตแรงงานข้ามชาติเป็นเรื่องของแรงงานที่ได้มาจากการสู้รบจึงอยู่บนฐานของ การใช้อำนาจบังคับ แต่ทว่าในปัจจุบันแรงงานต่างชาติหรือที่กระทรวงแรงงานใช้คำว่า คนต่างด้าว ตามที่ระบุในพระราชบัญญัติการทำงานคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 อันหมายถึง บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (กระทรวงแรงงาน, 2551) เกิดขึ้นจากการพิจารณาตัดสินใจของผู้ย้ายถิ่นที่อยู่บนฐานของ ประโยชน์ที่จะได้รับ เป็นเสมือนการแสวงหาทางเลือกในการพยายามที่จะเลื่อนฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น อันมิใช่เหตุผลจากภัยสงครามการสู้รบอีกต่อไป (Castles and Miller, 2004) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มแรงงานที่หลบหนีเข้ามายังประเทศไทยภายหลังปี พ.ศ. 2519

ปัจจุบันประเทศไทยประกอบด้วยพลเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จังหวัดในภาคเหนือ พลเมืองจะประกอบด้วยชาวไทยล้านนาและชาวไทยภูเขาเผ่าต่างๆ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีชนเผ่าที่มีเชื้อสายเขมรและอาศัยอยู่ร่วมกับคนไทยภาคอีสาน ภาคใต้จะมีคนไทย เชื้อสายมลายูอาศัยอยู่ร่วมกับคนไทยถิ่นใต้และคนไทยเชื้อสายจีนส่วนภาคตะวันตกติดชายแดนพม่าจะมีคนเชื้อสายพม่า มอญ กะเหรี่ยง และลาวอาศัยอยู่ร่วมกับคนไทยแม้แต่ในภาคกลางก็มีแรงงานย้ายถิ่นจากประเทศพม่า เขมร ลาว อาศัยอยู่จำนวนมาก ซึ่งความหลากหลายทางวัฒนธรรมในบางพื้นที่ เป็นกลุ่มที่อยู่ดั้งเดิมก่อนแล้วและบางกลุ่มเป็นผลจากการย้ายถิ่นฐานมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ส่งผลให้สัดส่วนนักเรียนไทยกับนักเรียนกลุ่มต่างวัฒนธรรมใน

โรงเรียนของแต่ละพื้นที่ดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปด้วย กล่าวคือจำนวนนักเรียนกลุ่มต่างวัฒนธรรม ที่เรียนร่วมกันกับนักเรียนไทยมีเพิ่มมากขึ้นซึ่งความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณี รวมทั้งวิถีชีวิตนี้ทำให้สถานศึกษาและครูมีภาระงานและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากสถานศึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมน้อย (บัญญัติ ยงยวน และคณะ, 2554)

การพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน เชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นนั้นมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การสร้างแรงจูงใจให้เด็กได้เห็นความสำคัญของท้องถิ่นและแนวทางที่จะใช้ชีวิตในชุมชนได้อย่างเป็นสุข และเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ดังที่ วิชัย ประสิทธิ์วิฑูริเวช (2542) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า การพัฒนาหลักสูตรจากส่วนกลางที่ได้เป็นหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางเป็นการกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการในลักษณะวงกว้างของประชาชนทั้งประเทศ เนื้อหาสาระบางอย่างไม่สามารถประมวลรายละเอียดให้สอดคล้องกับท้องถิ่นแต่ละแห่ง บางอย่างอาจไม่ตรงกับความต้องการจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้ตรงกับสภาพเป็นจริง ในขณะที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้โรงเรียนมีส่วนร่วม ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเอง ของท้องถิ่นในด้านต่างๆ รวมทั้งจะต้องจัดการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นตาม เหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น กล่าวได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญและจำเป็นที่ต้องมีการ ดำเนินการ เพราะเป็นการนำการพัฒนาสู่ชุมชนที่สนองทั้งความต้องการของชุมชนและผู้เรียน ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในการพัฒนาตนเอง สามารถนำเอาภูมิปัญญา องค์ความรู้ และทรัพยากรของ ท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด (นันทน์ภัส รัตนศิลป์ ชัย, 2553) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงของผู้เรียนสามารถทำได้หลายลักษณะอาจจัดสาระการเรียนการสอน เป็นรายวิชา เป็นหน่วยเนื้อหาวิชา หน่วยสหวิทยาการ หรือเป็นหน่วยที่เน้นประสบการณ์ของเด็กก็ได้ ดังที่ อำนาจ จันทรแป้น (2542) ได้สรุปไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสามารถพัฒนาได้หลายแนวทางดังนี้ 1) เพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาวิชาในรายวิชาต่างๆ หมายถึง การเพิ่มลด ปรับรายละเอียด เนื้อหาให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์มากขึ้น 2) การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและภูมิปัญญา ท้องถิ่นโดยให้ปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญที่สามารถให้คำแนะนำปรึกษา ถ่ายทอด ความรู้ของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี 3) การพัฒนาสื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับท้องถิ่นนั้น อันได้แก่ หนังสือ เรียน แบบฝึกหัด หนังสือเสริมประสบการณ์ คู่มือครู คู่มือการเรียนการสอน 4) จัดทำรายเนื้อหาและรายวิชา ขึ้นมาใหม่ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเป็นหน่วยการเรียนรู้จะสามารถบูรณาการแนวคิดของการจัดทำ หลักสูตรที่หลากหลายดังกล่าวได้ทั้งหมดภายในเวลาที่ไม่นานนักจึงควรสนับสนุนให้มีการจัดทำหน่วยการ เรียนรู้ขึ้นเพื่อส่งเสริมแหล่งเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน

การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษาสามารถจัด กิจกรรมซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้หลายลักษณะ เช่น การเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน จากสภาพจริง ทั้งโดยการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น แหล่งน้ำ โบราณสถานโบราณวัตถุ สถานประกอบการในชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม พิพิธภัณฑ์สถาน สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ แหล่ง การค้า ฯลฯ ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful learning) และประทับอยู่ในความทรงจำของผู้เรียนตลอดไปซึ่งสอดคล้องกับ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารุณี คำวังนัง (2545) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ว่ามีความสำคัญทั้งโดยนัยของการเป็นแหล่งที่มีความรู้ หลากหลาย พร้อมทั้งจะให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษาค้นคว้าด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกันทำให้ผู้เรียนเกิด

การเรียนรู้มีความสุขตามหลักการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนต้องเรียนรู้จากการได้คิดเอง ปฏิบัติเองและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ในเรื่องที่สุดคล้องกับการดำรงชีวิตจากแหล่งเรียนรู้รอบตัว สอดคล้องกับวิไล ตั้งจิตสมคิด (2549) ที่ได้กล่าวว่า การให้ผู้เรียน เรียนจากแหล่งท้องถิ่นของตนเองจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตน จนไม่อยากจะทิ้งถิ่นฐานของตนเอง ผู้เรียนสามารถนำทฤษฎีจากห้องเรียนมาประยุกต์กับสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ทำให้ท้องถิ่นของตนเองพึ่งตนเองได้ในอนาคต เช่นเดียวกับที่ประจักษ์ บุญอารีย์ (2545) ได้กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและมีความจำเป็นต้องส่งเสริมสนับสนุน และนำแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชนเข้ามาจัดเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียนให้ร่วมมือกันปลูกฝังจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าของแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในท้องถิ่น ให้เกิดความรักและภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้เจริญก้าวหน้าสืบต่อไป

ชุมชนวัดเกต ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่แวดล้อมด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนานโบราณสถานโบราณวัตถุ และอาคารเก่าที่มีคุณค่า ตลอดจนวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ทำให้บริเวณย่านวัดเกตได้รับพระราชทานรางวัลอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรมดีเด่นประเภทชุมชนพื้นถิ่นประจำปี พุทธศักราช 2548 จากสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งสอดคล้องกับวรวิมล ชัยรัตน์ (2549) ได้กล่าวว่าชุมชนวัดเกตเป็นที่ยู่อาศัยของคนต่างเชื้อชาติต่างศาสนาที่อพยพเข้ามาทำมาหากินติดต่อกันมานานนับร้อยๆ ปี โดยมีวัดเกตเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชาวพุทธ โบสถ์คริสต์จักรที่ 1 เป็นศูนย์รวมของชาวคริสต์นิกายสมัชชามิสชันนารีเป็นศูนย์รวมของชาวชิคซ์ ผู้อพยพมาจากแคว้นปัญจาบในประเทศอินเดียและมัสยิดออตตักวาเป็นศูนย์รวมของชาวมุสลิมด้วยความแตกต่างที่ผสมกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันของวัฒนธรรมที่หลากหลายโดยมีเหตุผลหลักทางเศรษฐกิจ คือ อพยพเข้ามาประกอบอาชีพ ภายในชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ ได้แก่ อาคาร บ้านเรือนที่ยังคงมีความเป็นสถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ งดงาม และทรงคุณค่า เรียงรายอยู่สองข้างถนนเจริญราษฎร์ อาทιαาคารรูปแบบจีนผสมล้านนา เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ที่สุด อยู่ในยุคสร้างบ้านแปงเมือง อาคารรูปแบบโคโลเนียลผสมล้านนาอาคารรูปแบบเรือนล้านนาตะวันตก ชุมชนพ่อค้าจีนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ย่านวัดเกต ชุมชนชาวคริสต์ ชุมชนชาวชิคซ์ ชุมชนชาวมุสลิม และกลุ่มคนชาติพันธุ์อื่นๆ เช่นชนเผ่าลีซอ ลีซู ชนเผ่าม้ง ชนเผ่าปะกาเกอญอ ชนเผ่าลาหู่ ชนเผ่าอีเก้อ ชนเผ่าไทยใหญ่ เป็นต้น มีศาสนสถาน 4 แห่ง ในชุมชนวัดเกต ได้แก่ วัดชิคซ์ มัสยิดออตตักวา โบสถ์คริสต์จักรที่ 1 วัดเกตการาม สถานที่สำคัญในชุมชนวัดเกต สะพานนวรัฐ สะพานจันทร์สม ทำน้ำในอดีตทำน้ำริมแม่น้ำปิง(สะพานซัวแซก) ทำน้ำวัดศรีโฆงรวมทั้งอาณาบริเวณย่านวัดเกต ในปัจจุบันภายในวัดเกตการามมีแหล่งเรียนรู้ คือ พิพิธภัณฑ์วัดเกต มีศาลาบาตรพระวิหาร พระอุโบสถ โรงเรียนนักรัชมงคลวัดสระเกษ หอธรรมหรือหอไตร หอระฆัง และพระธาตุเกศแก้วจุฬามณี ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่าทางศาสนา มีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำตุ้มโคม การตีกลองสะบัดชัย กลองปู่จา การประดิษฐ์ดอกไม้ใบตองและการสาน

โรงเรียนเทศบาลวัดเกตการามตั้งอยู่ในชุมชนบ้านวัดเกต ซึ่งเป็นชุมชนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ประเพณี วัฒนธรรม และภาษาพูด อย่างหลากหลายของกลุ่มคนที่อพยพเข้ามาอยู่ในชุมชนบ้านวัดเกต แม้แต่ในโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการามเองก็มีความแตกต่างหลากหลายทางชาติพันธุ์ของนักเรียนภายในโรงเรียน เช่น ชาวม้ง ชาวปะกาเกอญอ ชาวลาคู ชาวอีเก้อ ชาวไทใหญ่ เป็นต้น ทำให้เกิดความจำเป็นในการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีเด็กต่างวัฒนธรรม เรียนร่วมกัน ซึ่งเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างของหลักสูตรในโรงเรียนให้ยอมรับและเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักเรียนที่มีผลมาจาก

วัฒนธรรมในสังคมนั้น นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนในด้านต่างๆ ตลอดจน คำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสร้างสรรค์และเป็นสุข (รสสุคนธ์ เนาบุตร, 2557) ดังนั้น โรงเรียนเทศบาลวัดเกตการามจำเป็นต้องมีการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นลักษณะเฉพาะหรือความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละชาติพันธุ์ทำให้เกิดปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละชาติพันธุ์แตกต่างกัน ไปให้หลอมรวมของความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ผสมกลมกลืนและอยู่ร่วมกันได้อย่างอย่างลงตัว และการสร้างเจตคติทางบวกเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมจะนำไปสู่สมรรถนะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะที่สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล รวมทั้งการจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นได้

ด้วยเหตุผลข้างต้นนี้ ผู้วิจัยเห็นถึงความจะเป็นในการพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีความสำคัญทั้งในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น การส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การสร้างความรู้สึภาคภูมิใจในท้องถิ่น และการพัฒนาแบบอย่างการเรียนรู้ในยุคสมัยใหม่ การจัดการเรียนการสอนในนี้จะช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและท้องถิ่นของตนเอง โดยมีการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ชุมชนวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงประวัติความเป็นมา ประเพณี วัฒนธรรม เห็นความสำคัญของชุมชนท้องถิ่นของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการามและชุมชนวัดเกตการาม โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

3.1 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างก่อนและหลังใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

3.2 เพื่อประเมินความสามารถในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ของครูหลังการใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

3.3 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่เทียบเกณฑ์ร้อยละ 80

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย โดยใช้วิธีการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการามและชุมชนวัดเกตการาม โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และ ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยได้ใช้การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย 1) ครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม จำนวน 15 คน 2) นักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 120 คน รวมทั้งหมด 135 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 2) แบบประเมินคุณภาพหน่วยการเรียนรู้ของครูในการพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ของครูผู้เข้าร่วมการพัฒนา และ 3) เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนตามหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการามและชุมชนวัดเกตการาม โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สาระสำคัญขององค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ, แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น, การออกแบบหน่วยการเรียนรู้, การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหน่วยบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน และการวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1.2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนและชุมชนวัดเกตการาม วิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ท้องถิ่นเป็นฐาน พบว่าโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการามมีแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่สำคัญดังนี้ 1) แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับ ศาสนสถาน 4

แห่ง (วัดเกตการาม, มัสยิดอัลตักวา, คริสตจักร, วัดซีกส์) 2) แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลและภูมิปัญญาในท้องถิ่น : พระรังสิมันต์ ญาณโสภโณ (การถ่ายทอดเรื่องราว ประเพณีล่องสะเปา), คุณธงไชย บุญมา (ความชำนาญด้านการทำสะเปา) 3) แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม : การเลี้ยงเสื่อวัด, การทำบุญเมืองเชียงใหม่, การสงฆ์พระธาตุเกศแก้วจุฬามณี, ประเพณีล่องสะเปา 4) วัฒนธรรมการแต่งกาย : ขาดิพันธ์ลือซอ, ลีซอ, อาข่า, ไทยใหญ่, ปะหล่อง, ปะโอ, ดาราอั้ง, ม้ง, ไทย 5) วัฒนธรรมด้านอาหาร : ข้าวซอยอิสลาม, ข้าวเกรียบปากหม้อ, สาคุใส่หมูลุงจอร์ และ 6) พิพิธภัณฑวัดเกตการาม : ข้าวของเครื่องใช้ของคนต่างชาติดั้งเดิมที่เข้ามาค้าขายและอาศัยอยู่ในย่านวัดเกต, ข้าวของเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพุทธ, ข้าวของเครื่องใช้ของเจ้านายฝ่ายเหนือ, ภาพถ่ายเก่าที่บอกเล่าเรื่องราวในอดีตของเมืองเชียงใหม่

2. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร : ครูวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ และหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา 2) การวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น : ครูพิจารณาและวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เหมาะสมและสอดคล้องกับประเด็นการเรียนรู้ในหลักสูตร แหล่งเรียนรู้เหล่านี้รวมถึงทรัพยากร สถานที่ บุคคล ภูมิปัญญา วัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม คติ และความเชื่อของท้องถิ่น 3) การกำหนดรูปแบบและวิธีการบูรณาการ : ครูเลือกรูปแบบการบูรณาการที่เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และความเหมาะสมกับผู้เรียน รูปแบบการบูรณาการมี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1. รูปแบบสอดแทรก 2. รูปแบบคู่ขนาน 3. รูปแบบสหวิทยาการ และ 4. รูปแบบโครงการ 4) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ : ครูวางแผนและออกแบบหน่วยการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน โดยกำหนดแหล่งเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ แก่นร่วม และสร้างผังการบูรณาการเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหัวข้อแหล่งเรียนรู้กับเนื้อหาวิชาต่างๆ 5) การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ : ครูวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยกำหนดหัวเรื่อง เวลาสอน สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ความรู้เดิมที่จำเป็น ลำดับขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ กิจกรรมเสนอแนะ และการบริหารจัดการแผนการจัดการเรียนรู้ 6) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ : ครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน เน้นการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ในสถานการณ์จริง และการเรียนรู้จากการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับบริบทชีวิตจริง 7) การประเมินผลการเรียนรู้ : ครูตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ว่าตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยใช้วิธีการวัดและประเมินที่หลากหลายและมุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริง ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

3. การทดลองใช้การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

3.1 ครูผู้เข้ารับการอบรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น จำนวน 15 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เป็นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80 ครบทุกคน ครูที่ได้รับการฝึกอบรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 27.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกับ 1.25 สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนฝึกอบรม

ซึ่งมีค่าเท่ากับ 16.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกับ 0.98 มีคะแนนพัฒนาการหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น 10.10 คะแนน และมีผู้ได้คะแนน ร้อยละ 80 ขึ้นไป จำนวน 6 คน แสดงให้เห็นว่าครูที่เข้ารับการอบรมตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชนสูงขึ้น

3.2 ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 15 คน สามารถพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐาน ระดับดีมาก ทั้ง 15 คน

3.3 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ครูซึ่งได้รับการฝึกอบรมพัฒนาขึ้น จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนทั้งหมดจำนวน 120 คน มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 97.50 อยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 6 หน่วยการเรียนรู้เท่ากับ 17.52 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 คะแนนร้อยละ 97.56 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 84.18

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานนี้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตุการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของธัญธัช วิภาติภูมิประเทศ (2553) ได้ศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและฐานคิดที่ส่งผลต่อการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของปราชญ์ชาวบ้านวงกลองยาวในอำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า กลุ่มนักเรียนประถมศึกษาและกลุ่มผู้สูงอายุได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการตี กลองยาวขั้นพื้นฐานผ่านวิธีการสาธิตวิธีการและการบอกเล่าโดยตรง ส่วนกลุ่มบุตรหลานของปราชญ์ชาวบ้านได้รับการถ่ายทอดเทคนิคตีกลองยาวขั้นสูงผ่านวิธีครูพักลักจำอย่างใดก็ตามกลุ่มนักเรียนประถมศึกษาและกลุ่มบุตรหลานได้รับการถ่ายทอดที่เหมือนกันคือเรื่องความเชื่อของวงกลองยาว ปัญหาสำคัญที่พบในการถ่ายทอดคือ 1) ปัญหาเรื่องการไม่ได้ถ่ายทอดบางเรื่อง เช่นการปลุกเสกกลองยาว และการผลิตกลองยาว 2) ปัญหาด้านการขาดผู้รับการถ่ายทอด 3) ปัญหาด้านการถ่ายทอดให้แก่ กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา และ 4) ปัญหาด้านระยะเวลาของการถ่ายทอด สำหรับฐานคิดสำคัญของปราชญ์ชาวบ้านที่ส่งผลต่อการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ การเห็นคุณค่าของวงกลองยาว และความเชื่อมโยงระหว่างวงกลองยาวกับสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรมของชุมชนและแววตา สุรินทร์ (2552) ที่พบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการฟื้นฟูพันธุ์ผักพื้นบ้านในบ้านแมดและขยายผลพันธุ์ผักพื้นบ้านสู่ชุมชนบ้านส่องเหนือ มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) องค์ความรู้ 2) ผู้นำกลุ่มเกษตรกรผสมผสานบ้านแมด และกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษบ้านส่องเหนือ 3) สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผสมผสานบ้านแมดและกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษบ้านส่องเหนือ 4) กลุ่มเยาวชน 5) คนในชุมชนบ้านแมดและบ้านส่องเหนือ 6) พี่เลี้ยงและอาจารย์ที่ปรึกษา 7) ทีมวิจัย 8) องค์การหนุนเสริมและภาคีที่เกี่ยวข้อง 9) กระบวนการมีส่วนร่วม 10) การประสานงานและสร้างความร่วมมือกับองค์กรภายนอก 11) การดำเนินการศึกษาวิจัยโดยมีพื้นฐาน ความคิดมาจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวันทนี ใจเฉพา (2562) ที่พบว่า ชุมชนวัดเกิดมีผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นรับการยืนยันจากชุมชนว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ความสามารถจริงจากข้อมูลที่ได้มาประชุมผ่าน

ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาเป็นคู่มือสำหรับการบริหารจัดการ การศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษามีความเห็นชอบโดยรวมอยู่ในระดับมาก หลังจากทีนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ได้เรียนรู้ตามเนื้อหาคู่มือ นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและ หลังเรียน ซึ่งผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล นครเชียงใหม่ยังขาดการสำรวจแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต ซึ่งเป็นตำบลที่สถานศึกษา ตั้งอยู่ให้เป็นปัจจุบัน รวมไปถึงการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษายังไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขข้อมูล

2. ผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับ นักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เป็นการช่วยให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรมของชุมชนตนเองอย่างลึกซึ้ง กระบวนการนี้ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนในการจัดการ เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร ฉิมพลี(2555) ที่พบว่า รูปแบบการ จัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมเครื่องจักสาน มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) ความรู้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นด้านหัตถกรรมเครื่องจักสานเกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่บรรพบุรุษได้ สร้างสรรค์ และถ่ายทอดสืบต่อกันมา จนกลายเป็นองค์ความรู้ประจำท้องถิ่นที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทาง สังคมและการปลูกฝังวิถีคิด การดำเนินชีวิตประจำวันให้แก่ลูกหลาน เพื่อปฏิบัติสืบต่อกันมา 2) กระบวนการ จัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมเครื่องจักสาน 5 ขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ (1) การกำหนดความรู้ เกี่ยวกับการกำหนดผลิตภัณฑ์ผ่านการคิด และตัดสินใจร่วมกันของสมาชิกกลุ่มจากนั้นจึงนำไปสู่ (2) การ แสวงหา และยึดกุมความรู้ที่มาจากภายในกลุ่มและภายนอกเพื่อให้เกิดความรู้เฉพาะของกลุ่มและนำไปสู่ (3) การแลกเปลี่ยนความรู้อย่างไม่เป็นทางการโดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนความรู้ภายในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกมี ความรู้และทักษะในการผลิตมากขึ้น และเป็นที่มาของ (4) การจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคล (5) การถ่ายทอด ความรู้มีรูปแบบการถ่ายทอดอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยกระบวนการจัดการความรู้ดังกล่าวมี ลักษณะเป็นวงจรที่เมื่อถ่ายทอดความรู้แล้วสามารถย้อนกลับไปกำหนดความรู้ในรูปแบบอื่นๆ ได้อย่างต่อเนื่อง และ 3) เงื่อนไขที่มีผลต่อการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมเครื่องจักสานประสบความสำเร็จมี 4 เงื่อนไขที่สำคัญ ได้แก่ (1) ความรู้ด้านการจัดการความรู้ (2) วัฒนธรรมองค์กร (3) ภาวะผู้นำ (4) โครงสร้าง พื้นฐาน รวมไปถึงข้อค้นพบที่สำคัญของการวิจัยคือการพึ่งตนเองของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตเครื่องจักสาน ซึ่งจากองค์ประกอบหลักทั้ง 3 ประการนั้นนำไปสู่การพึ่งตนเองของกลุ่มองค์กรชุมชนได้อย่างเหมาะสมโดยมี หลักการที่สำคัญ ได้แก่ การมีผู้นำที่เข้มแข็ง มีความสามัคคี การยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และการมีใจรักในด้านการจักสาน และงานวิจัยของธวัชชัย บุญมี (2557) ที่พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่ ได้รับการถ่ายทอดจากผู้อาวุโสในชุมชน และสืบทอดไปยังลูกหลาน และผู้ที่สนใจเป็นรุ่นๆ ไป ภูมิปัญญาจะถูก นำไปใช้เมื่อมีงานฉลองต่างๆ ของวัด ชุมชน หรือการนำไปประกอบอาชีพ แต่ปัจจุบันมีผู้ให้ความสนใจน้อยมี เพียงกลุ่มเล็กๆ เท่านั้น เพราะภูมิปัญญาแต่ละประเภทต้องใช้เวลาและความอดทนเพียรพยายามในการเรียนรู้ อีกทั้งยังขาดการช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนจากชุมชนที่ยังไม่เป็นรูปธรรม ขาดความต่อเนื่องอีกด้วย และ สอดคล้องกับการวิจัยของอภิชาติ ใจอารีย์ (2557) ที่พบว่า องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการแปรรูปหน่อไม้ ของชุมชนบ้านพุเตยมีที่มา 2 ลักษณะคือ 1) ภูมิปัญญาดั้งเดิม 2) ความรู้ใหม่ที่ผสมผสานระหว่างภูมิปัญญา ดั้งเดิมกับวิทยาการสมัยใหม่ที่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ 4 ชนิด คือ หน่อไม้ดอง หน่อไม้ ต้มหน่อไม้แห้ง และซุพหน่อไม้สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความสามารถของคนในชุมชน และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น จนกลายเป็นองค์ความรู้ประจำท้องถิ่นที่ผ่าน

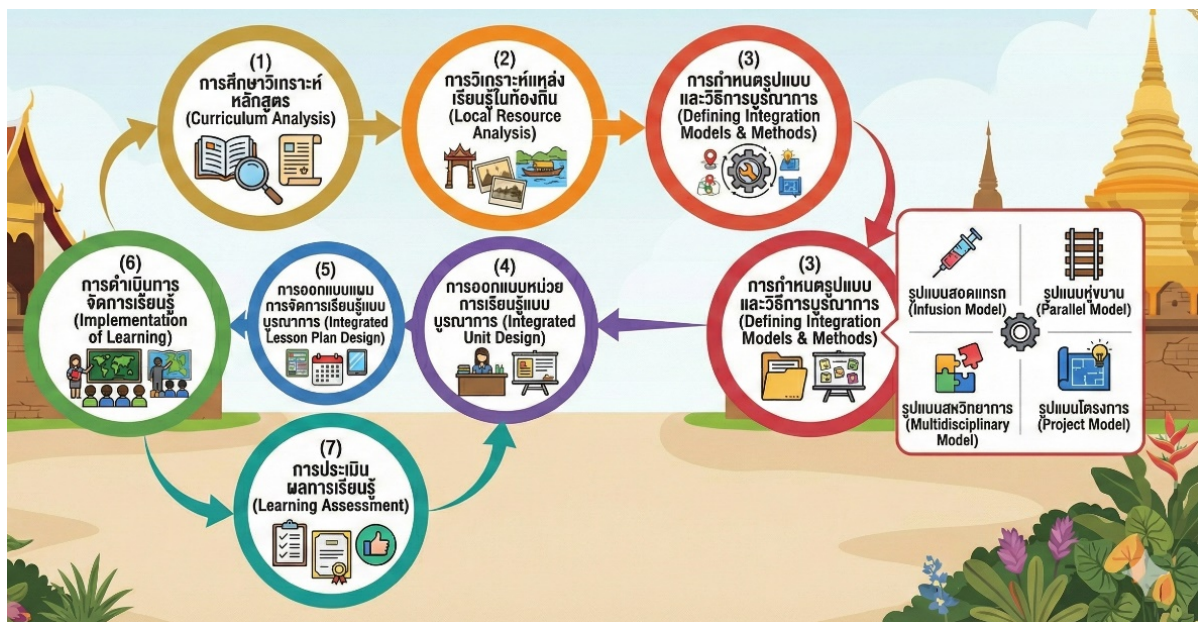
กระบวนการการเลือกสรร การเรียนรู้และถ่ายทอด จากรุ่นสู่รุ่น และเป็นวิถีชุมชนที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดความรู้ โดยผ่านการพิจารณาว่าเป็นความรู้ดั้งเดิมหรือความรู้ใหม่ที่ประยุกต์จากภูมิปัญญาเดิม 2) การแสวงหาความรู้ ที่มาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนและการส่งเสริมจากหน่วยงานภายนอก 3) การแลกเปลี่ยนความรู้อย่างไม่เป็นทางการผ่านการพูดคุยและปรึกษาหารือ เพื่อการแก้ปัญหาในกระบวนการแปรรูป 4) การจัดการเก็บความรู้ส่วนใหญ่เป็นการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคล ไม่มีการจัดบันทึกเป็นลายอักษร 5) การถ่ายทอดความรู้ส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไม่เป็นทางการผ่านสมาชิกภายในครัวเรือน สำหรับเงื่อนไขสู่ความสำเร็จของการจัดการความรู้ ได้แก่ ความรู้ด้านการจัดการความรู้วัฒนธรรม วิถีชุมชน ผู้นำชุมชน ทรัพยากรท้องถิ่น และโครงสร้างพื้นฐาน

3. การพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน โรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของครู คุณภาพหน่วยการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ครูสามารถนำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้เป็นฐานการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจและเชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบททางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชุมชนตนเองได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของโซมมณ ศรีสุรักษ์ (2660) ที่พบว่า (1) ได้รูปแบบการบูรณาการการจัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่นบนฐาน ของภูมิปัญญาและสถานศึกษาในการพัฒนาและแก้ปัญหาการศึกษาในชุมชน 7 ด้าน ได้รับการ แก้ปัญหาตามแนวทางพัฒนา แบบสร้างตนเพื่อชีวิตและสังคม สอดคล้องกับความต้องการของ ชุมชน (2) ประชาชนเกิดเป็นองค์ความรู้ในการวิจัยและพัฒนาการแก้ปัญหาการศึกษาจาก กิจกรรมอื่นๆ ที่เกิดขึ้นกับชุมชนต่อไป และสอดคล้องกับการวิจัยของชลธิชา หอมพุ่ม และศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย (2561) ที่พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาการดำรงชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและสามารถช่วยพัฒนามนุษย์ทั้งทางวัตถุและจิตใจ ด้วยเหตุที่ภูมิปัญญามีคุณค่ามหาศาลจึงทำให้การศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศตระหนักถึงความสำคัญและบูรณาการภูมิปัญญามาใช้อย่างสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน วิธีการบูรณาการภูมิปัญญาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำได้ 3 วิธี คือ 1) นำโรงเรียนออกสู่ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) นำภูมิปัญญาท้องถิ่นบูรณาการเข้าสู่โรงเรียน 3) วิถีผสมผสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถนำมาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 คือ มีทักษะพื้นฐาน 1) สามารถ อ่านออก 2) เขียนได้ 3) คิดคำนวณได้ และทักษะที่จำเป็น คือ 1) คิดอย่างมีวิจารณญาณแก้ปัญหาได้ 2) คิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม 3) เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม 4) ทำงานร่วมกับผู้อื่น 5) ทักษะในการสื่อสาร 6) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ 7) ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ 8) มีความเมตตากรุณา มีคุณธรรม และมีระเบียบวินัย สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญา สุวรรณโน, รุ่งทิพย์ปราโมทย์พันธ์, ชญานัตต์ เอี่ยมเรืองสุริ, ณัฐกา นาเลื้อน และจุฑารัตน์ศรัทธ (2564) ที่พบว่า 1) เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในโครงการผลิตครู เพื่อพัฒนาท้องถิ่นมี 6 วิธีได้แก่ เทคนิคการกระตุ้นความคิด การใช้กระบวนการกลุ่ม การทดลอง การใช้ โครงงาน การใช้กระบวนการ STEM education & project base learning และการใช้สถานการณ์จำลอง และ 2) กระบวนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการกับเทคนิคการจัดการเรียนการสอนของครูมี 5 วิธี ได้แก่ การสำรวจข้อมูลโดยลงพื้นที่ในชุมชน การสำรวจและสัมภาษณ์คนในชุมชน การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ จากการเยี่ยมบ้านนักเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน และ การตอบแบบสอบถามจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอ

เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีถึงดีมาก แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาท้องถิ่นและกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมสามารถส่งเสริมความเข้าใจของผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ แสงสิงแก้ว (2562) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับท้องถิ่นศึกษา นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นหลังเรียน และมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียน สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนเข้าใจและเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่นช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์และเจตคติของนักเรียน เช่นเดียวกับงานวิจัยของณัฐธิดา จันทรหอม (2563) ที่พบว่า การใช้หน่วยการเรียนรู้บูรณาการศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นและมีความภาคภูมิใจในชุมชนของตนเอง สอดคล้องกับการบูรณาการวัฒนธรรมช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น และจดจำเนื้อหาได้ดี และสอดคล้องกับการวิจัยของอาภาภรณ์ ไชยนา (2561) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตจริงได้ดีขึ้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องเหมือนกับการวิจัยของผู้วิจัยที่นักเรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้นเมื่อเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ที่ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้ที่มีรากฐานจากชุมชนส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือ คือ รูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

จากภาพที่ 1 มีอธิบายว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชุมชน สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย (1) การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร (2) การวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น (3) การกำหนดรูปแบบและวิธีการบูรณาการ เลือกรูปแบบการบูรณาการที่เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และความเหมาะสมกับผู้เรียน รูปแบบการบูรณาการมี 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบสอดแทรก รูปแบบคู่ขนาน รูปแบบสหวิทยาการ รูปแบบโครงการ (4) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ (5) การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (6) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ (7) การประเมินผลการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1. ผู้บริหารและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมและพัฒนาครู ควรส่งเสริมให้มีการนำรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานซึ่งได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบ คุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิและมีการทดลองใช้ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขจนมีประสิทธิภาพไปใช้ในการฝึกอบรมครู เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.2. ในการเริ่มต้นพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานในสถานศึกษา ครูควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ มีเนื้อหาสาระไม่ซ้ำซ้อน ในแต่ละระดับชั้น
 - 1.3. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานอาจดำเนินการในรูปแบบของหลักสูตรเพิ่มเติม หรือ บูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.4. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานที่มีประสิทธิภาพ มีสิ่งจำเป็นที่ควรพิจารณา ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น ความต้องการของชุมชน นักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารต้นสังกัด ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง เป็นต้น
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1. ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานกับร่วมกับกลุ่มเป้าหมายทางการศึกษา ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อความหลากหลายและเชิงลึกของเนื้อหา องค์ความรู้ที่จะได้รับ
 - 2.2. ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานโดยใช้การวิจัยวิธีอื่นๆ นอกเหนือจากการวิจัยและพัฒนา เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น
 - 2.3. ควรมีการศึกษาผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเป็นฐานนี้ต่อการส่งเสริมตัวแปรตามด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับครู เช่น ความสามารถในการวางแผน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จารุณี มณีกุล. (2551). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาเชิงพหุวัฒนธรรมในการศึกษาพิเศษ. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงมณี จงรักษ์ และคณะ. (2553). รายงานการวิจัยเรื่องการใช้การเล่าเรื่องเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในวัฒนธรรมและยอมรับความหลากหลายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี. ปัตตานี: ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ทิฆัมพร สมพงษ์ และคณะ. (2556). การบริหารสถานศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารหาดใหญ่วิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 14(1), 98.
- บัญญัติ ยงย่วน และคณะ. (2551). การสำรวจการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของครูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 18(1), 124.
- รสสุคนธ์ เนาวบุตร. (2557). แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมพหุวัฒนธรรม:กรณีศึกษาชุมชนบ้านป่าละอู อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. Veridian E-Journal มหาวิทยาลัยศิลปากร, 5(3), 82-90.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.